

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України
“Про внесення змін до Закону України
“Про Державний бюджет України на 2026 рік”
щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони”

1. Мета

Проєкт Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2026 рік” щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони” (далі – законопроєкт) розроблено з метою забезпечення фінансовим ресурсом невідкладних заходів у сфері безпеки і оборони, спрямованих на протидію широкомасштабній збройній агресії російської федерації проти України за рахунок зовнішньої фінансової допомоги від Європейського Союзу в рамках прийняття Регламенту (ЄС) 2026/467 Європейського Парламенту і Ради Європейського Союзу від 24.02.2026 про запровадження посиленої співпраці щодо реалізації Позики на підтримку України на 2026 та 2027 роки.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

З метою належного фінансового забезпечення заходів, спрямованих на забезпечення державного суверенітету, підвищення обороноздатності і безпеки держави та розвиток спроможностей оборонно-промислового комплексу наявна потреба в додаткових видатках.

Європейський Парламент ухвалив пакет рішень, спрямованих на фінансову підтримку України шляхом надання кредиту обсягом 90 млрд євро на 2026 – 2027 роки. Фінансування здійснюватиметься шляхом запозичень Європейського Союзу на міжнародних ринках капіталу, а зобов’язання за ними будуть забезпечені бюджетним резервом Європейського Союзу.

Відповідна фінансова допомога має сприяти забезпеченню макроекономічній стабільності, а також зміцненню обороноздатності України та забезпеченню безперебійного функціонування держави й базових публічних послуг, в тому числі підвищенню стійкості України та її тіснішій інтеграції з європейською оборонно-промисловою базою.

Надання позики Європейським Союзом також має вирішальне значення подальшої співпраці України з міжнародними партнерами, зокрема Міжнародним валютним фондом.

3. Основні положення проєкту акта

Законопроєкт передбачає збільшення доходів державного бюджету на 2 291 310,0 млн грн, збільшення видатків державного бюджету на 1 639 810,8 млн грн та відповідно зменшення фінансування державного бюджету за борговими операціями на 651 499,2 млн гривень.

Законопроєкт є збалансованим.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [ЗФАА9288358ЕС0030400000065FC2E007C0FE100](#)

Підписувач [Марченко Сергій Михайлович](#)

Дійсний з [26.02.2025 17:10:38](#) по [24.02.2027 17:10:38](#)

Міністерство фінансів України

04110-12-3/12832 від 08.05.2026

Реалізація акта призведе до зменшення граничного обсягу дефіциту державного бюджету на 6,3 % та граничного обсягу державного боргу на 332 247,9 млн гривень. При цьому, здійснено перерахунок граничних обсягів державного боргу та гарантованого державою боргу у зв'язку із зменшенням державних зовнішніх запозичень та з урахуванням значного перевищення прогнозного значення крос-курсу долара США до євро на кінець бюджетного періоду, що використовувався для розрахунку таких граничних обсягів (1,16 дол. США/євро у порівнянні із 1,08 дол. США/євро).

Законопроектом передбачено врегулювати питання щодо:

спрямування частини “військового” податку на доходи фізичних осіб на виплату винагороди за знищені безпілотні літальні апарати держави-агресора (*внесення змін до статті 28*);

особливостей зарахування до державного бюджету у 2026 році фінансової допомоги, що надходитиме рамках реалізації міжнародних договорів з ЄС, укладених на виконання Регламенту (ЄС) 2026/467 Європейського Парламенту і Ради Європейського Союзу від 24.02.2026 про запровадження посиленої співпраці щодо реалізації Позики на підтримку України на 2026 та 2027 роки (*нова стаття 28¹*);

спрямування Міністерству оборони України військового збору та вивізного мита на товари військового призначення та подвійного використання, які зараховуються до спеціального фонду державного бюджету, на закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання, здійснення заходів з реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, нарощування наявних виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення, грошове забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України, у порядку визначеному Кабінетом Міністрів України (*доповнення статтей 11 та 14, нові статті 28² та 28³*);

вирішення комплексу питань, пов'язаних зі станом справ у сфері енергетичної безпеки, ситуацією в паливно-енергетичному комплексі країни, захистом критичних об'єктів регіональних систем життєзабезпечення, з метою нейтралізації загроз і гарантування національної безпеки в енергетичній сфері, забезпечення сталого проходження осінньо-зимового періоду 2026/27 року та належних умов життєдіяльності населення в особливий період рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 03.03.2026, введеним у дію Указом Президента України від 14.03.2026 № 239/2026, схвалено Комплексні плани стійкості регіонів та окремих міст (*внесення змін до статті 37*).

4. Правові аспекти

У цій сфері правового регулювання діють:

Бюджетний кодекс України;

Закон України “Про внесення змін до пункту 16¹ підрозділу 10 розділу ХХ “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо справляння військового збору”;

Закон України “Про Державний бюджет України на 2026 рік”;
 укази Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 “Про введення
 воєнного стану в Україні”, від 27.04.2026 № 342/2026 “Про продовження строку
 дії воєнного стану в Україні”.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Законопроектом пропонується збільшити видатки державного бюджету на національну безпеку і оборону у сумі 1 560 087,1 млн грн, в тому числі за:

загальним фондом на 36 833,8 млн грн, зокрема:

1 547,9 млн грн – для Міноборони (разом з Держспецтрансслужбою);

16 431,8 млн грн – для органів системи МВС (Держприкордонслужба, Нацгвардія);

2 469,3 млн грн – для Служби безпеки;

1 803,5 млн грн – для Головного управління розвідки Міноборони;

14 581,3 млн грн – збільшення обсягу резерву коштів для сектору безпеки і оборони;

спеціальним фондом на 1 523 253,3 млн грн, у тому числі за такими напрямками:

174 279,0 млн грн – на грошове забезпечення військовослужбовців (з нарахуваннями);

1 371 226,8 млн грн – на розвиток озброєння та військової (спеціальної) техніки.

Крім того, законопроектом:

збільшено резервний фонд на 40 000,0 млн грн з метою забезпечення фінансування в умовах воєнного стану непередбачених заходів, зокрема пов’язаних із ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України, та зміцненням обороноздатності держави;

передбачено видатки в обсязі 40 000,0 млн грн для реалізації Комплексних планів стійкості регіонів та окремих міст з метою нейтралізації загроз і гарантування національної безпеки в енергетичній сфері, забезпечення сталого проходження осінньо-зимового періоду 2026/27 року та належних умов життєдіяльності населення в особливий період.

Для покриття зазначених видатків пропонується:

1. Збільшити доходи державного бюджету на 2 291 310,0 млн грн, у тому числі доходи загального фонду на 768 056,7 млн грн та спеціального фонду на 1 523 253,3 млн гривень.

Основними факторами, які вплинули на перегляд прогнозу доходів державного бюджету є:

виконання норм Закону України від 07.04.2026 № 4835-IX “Про внесення змін до пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо справляння військового збору” в частині зарахування військового збору до спеціального фонду Державного бюджету

України та спрямування на забезпечення потреб Збройних Сил України, а також додатковий обсяг грошового забезпечення військовослужбовців.

Податок та збір на доходи фізичних осіб збільшено на 22 624,6 млн грн, у тому числі зменшено загальний фонд – 103 853,9 млн грн та збільшено спеціальний фонд – 126 478,5 млн грн, із них за рахунок зарахування з 01.07.2026 військового збору до спеціального фонду – 110 493,5 млн гривень;

внесені Європейською Комісією зміни до Методології оцінювання часткового виконання етапів Плану України (що передбачають, зокрема, збільшення вартісної оцінки окремих індикаторів попередніх періодів та дозволяють здійснення виплат за часткове виконання індикаторів Плану України), а також належним виконанням Українською Стороною низки індикаторів Плану України попередніх періодів, у 2026 році.

Очікуються додаткові надходження по загальному фонду державного бюджету в обсязі 47 665,4 млн грн (інша допомога, надана Європейським Союзом);

прийняття Регламенту (ЄС) 2026/467 Європейського Парламенту і Ради Європейського Союзу від 24.02.2026 про запровадження посиленої співпраці щодо реалізації Позики на підтримку України (далі – ППУ) на 2026 та 2027 роки, та виконання міжнародних договорів, укладених між Україною та Європейським Союзом в рамках виконання зазначеного Регламенту ЄС.

Очікуються додаткові надходження в рамках механізму посиленого співробітництва Європейського Союзу за:

загальним фондом державного бюджету (за складовою бюджетної підтримки ППУ) в обсязі 824 245,2 млн грн (еквівалент 16,7 млрд євро);

спеціальним фондом державного бюджету (за складовою підтримки оборонно-промислового комплексу України) в обсязі 1 396 774,8 млн грн (еквівалент 28,3 млрд євро).

2. Зменшити фінансування загального фонду державного бюджету за борговими операціями за рахунок зменшення обсягу державних зовнішніх запозичень на 651 499,2 млн гривень.

3. Скоротити видатки загального фонду державного бюджету, за пропозиціями головних розпорядників коштів державного бюджету (виконання пункту 7.1 протоколу № 46 від 01.04.2026 засідання Кабінету Міністрів України) на загальну суму 276,3 млн гривень.

6. Позиція заінтересованих сторін

Відповідно до абзацу першого § 55² Регламенту Кабінету Міністрів України (далі – Регламент), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 (зі змінами), законопроект не потребує погодження, проведення правової експертизи Мін'юстом, розгляду на засіданні урядового комітету.

7. Оцінка відповідності

У законопроекті відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Законопроект не надсилався до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи, оскільки законопроект розроблено відповідно до вимог § 55² Регламенту.

8. Прогноз результатів

Реалізація положень законопроекту дозволить збільшити видатки, що спрямовуються на потреби сектору безпеки і оборони, для протидії військовій агресії російської федерації проти України, подолання негативних наслідків, спричинених широкомасштабною збройною агресією проти України.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО